

ționare și cizelare a procesului-verbal cu privire la contravenție – act important al procedurii contravenționale, denumit în literatura de specialitate și „act de învinuire”.

Recenzent
V. GUȚULEAC,
dr., prof. univ., ULIM

Referințe bibliografice

1. *Codul contravențional al Republicii Moldova*, adoptat prin Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 3-6/15 din 16.01.2009.
2. Furdui S. *Drept contravențional*. Monografie. Chișinău: Cartier Juridic, 2005.
3. Furdui S. *Opinie cu privire la Codul contravențional*. În: „Legea și viața”, nr. 1/11, 2010.
4. Furdui S. *Procedura în cazurile cu privire la contravențiile administrative*. Chișinău: Editura Centru Drept, 2000.
5. Guțuleac V. *Drept contravențional*. Chișinău: ULIM, 2006.
6. Guțuleac V. *Tratat de Drept contravențional*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2009.
7. Poenaru Iu. *Regimul juridic al contravențiilor*. București: Lumina Lex, 2002.

IDENTIFICAREA ȘI DIAGNOSTICUL CRIMINALISTIC – SARCINI SOLUȚIONATE ÎN CADRUL EXPERTIZELOR CRIMINALISTICE

Ion VACARU,
doctorand

ABSTRACT

The paper deals with the comparative aspects of identification and diagnosis as major tasks of the forensic expertise. The author presents the evolution of scientific visions on these concepts, their role and contribution to the development of the forensic expertise when solving judicial cases.

REZUMAT

În articol sînt abordate aspectele corelative ale identificării și diagnosticării ca sarcini majore ale expertizei criminalistice. Autorul expune evoluția viziunilor științifice asupra acestor concepte, rolul și contribuția lor la dezvoltarea expertizei criminalistice întru soluționarea cauzelor judiciare.

În cadrul cercetării infracțiunilor, adeseori apare necesitatea de a constata după urmele acestor incidente legătura unui obiect sau a unei persoane cu cauza instrumentată. Astfel, după amprentele digitale sau profilul tălpilor rămase pe pământ trebuie să se stabilească persoana care a operat la locul faptei; după urmele de envelope se caută transportul dispărut; după striățiile rămase pe glonț sau pe tubul tras se determină arma din care s-au produs împușcăturile. În toate cazurile de acest gen principalul constă în a recunoaște obiectul după imaginea lui – activitate care poartă denumirea de **identificare criminalistică**.

Termenul „identificare”, folosit încă de către pionerul criminalisticii A. Bertillon [1, p. 207], se regăsește deja în primele lucrări de specialitate ale criminaliștilor sovietici. Fondatorul *teoriei identificării* în criminalistică este considerat, pe bună dreptate, savantul rus S.M. Potapov, care definea metoda identificării drept metodologie specială a criminalisticii. El a aplicat-o în întreg procesul de cercetare și examinare a cauzelor judiciare, evidențiind la începutul anilor ‘40 ai secolului al XX-lea patru principii pe care aceasta se sprijină. Cu toate că unele principii au fost supuse criticii, ideile cercetătorului

Potapov au servit drept impuls pentru studiul științific al problemelor identificării și nu și-au pierdut actualitatea pînă în prezent.

Teoria identificării a continuat să se dezvolte și a fost completată de către savanții-criminaliști din spațiul vorbitorilor de limbă română (L. Ionescu, D. Sandu, E. Stancu, M. Gheorghiuță, G. Golubenco), dar mai cu seamă de oamenii de știință din domeniul criminalisticii sovietice, precum N.V. Terziev, A.I. Vinberg, R.S. Belkin, N.A. Selivanov, M.V. Saltevski, V.I. Koldin, N.A. Eisman, M.I. Segai, V.S. Mitricev, B.M. Komarineț, S.V. Dubrovin ș.a. Această teorie a fost completată cu un șir de alte teze științifice importante:

1. Conceptul de „identificare generică” a fost înlocuit cu noțiunea de „stabilire a apartenenței de grup”, considerată astăzi etapă inițială de identificare, iar în unele cazuri – ca un proces independent de cercetare [2, p. 83].

2. Introducerea conceptului de „formă de identificare” (identificările după urmele material fixate și conform reprezentărilor psihosenzoriale), delimitarea căreia stă la baza metodicii identificării criminalistice [3, p. 8-9].

3. De rînd cu identificarea obiectului separat pe părți, apare

conceptul de identificare a obiectului complex, prin stabilirea apartenenței părților acestuia, determinarea apartenenței obiectului la un set, garnitură. Lista obiectelor de identificare se completează cu corpurile pulverulente, lichide și gazoase [4].

4. S-a extins și s-a îmbogățit aparatul conceptual al teoriei identificării. În limbajul științific au fost introduse noțiunile de ”perioadă de identificare”, ”câmp de identificare” ș.a.

Teoria identificării a căpătat în prezent caracterul unei teorii criminalistice, iar identificarea a devenit un proces criminalistic și totodată un mijloc iminent de lucru cu probele. În această calitate identificarea criminalistică are trăsături specifice, care o deosebesc de identificarea realizată în cadrul examinărilor chimice, fizice, dar și de altă natură. Aceasta se deosebesc prin ansamblul particularităților sale specifice, și nu prin unele caracteristici izolate, pe care le pot avea procesele de identificare ne-criminalistică, și anume:

– obiectele identificării criminalistice sînt obiectele individual definite, care au o construcție externă destul de rezistentă [5];

– identificarea criminalistică se realizează prin reproducerea însușirilor constante ale obiectelor identificatoare;

– sfera identificării criminalistice nu se limitează doar la expertiza judiciară. În principiu, identificarea criminalistică poate fi realizată în procesul acțiunilor de urmărire penală de către oricare dintre participanții la procesul de probațiune, spre exemplu, de către ofițerul de urmărire penală în procesul cercetării de anchetă. De asemenea, și de către lucrătorii operativi în procesul efectuării măsurilor operative de investigații sau de către martorii în procesul activităților de recunoaștere [3, p. 95-105].

Teoria identificării criminalistice și metodica elaborată în cadrul

acesteia își găsesc deja aplicare și utilizare în cadrul cercetărilor din domeniile medical, economic și din alte domenii științifice.

Identificarea reprezintă un proces de stabilire a prezenței sau lipsei identității obiectului individual specific. Se deosebesc:

- identificarea după reprezentările materiale fixate;

- identificarea după întruchiparea imagină;

- identificarea întregului după părți;

- identificarea sursei unice de proveniență.

Cît privește identificarea obiectelor pulverulente, lichide sau gazoase, individualitatea cărora este condiționată de caracterul întîmplător de unificare a diferitelor componente ale sistemului într-un întreg, de interacțiune a acestora, influența asupra lor a acelorași condiții, posibilitatea obținerii unor concluzii obiective și fondate în rezultatul realizării unor astfel de cercetări este oarecum convențională. Astfel de concluzii pot fi făcute, după cum se pare, doar în cazuri destul de rare. Conținutul cercetărilor comparative în cazurile examinate este confruntarea obiectelor conform parametrilor de structură și compoziție. În acest cadru, după cum menționa și V.S. Mitricev, poate fi stabilită doar relația de asemănare – deosebire [4, p. 24].

Teoria identificării este aplicată pe larg în domeniul expertizei criminalistice. Însă, după cum a fost demonstrat în practică, stabilirea identității obiectelor nu este singura sarcină a examinării criminalistice. Profesorul N.V. Terziev menționa: ”Identificarea deseori se face obiectul examinării criminalistice, însă nu este și unicul scop al acesteia. În cadrul expertizelor criminalistice nu rareori se găsesc răspunsuri privitor la mecanismul și condițiile de formare a urmelor, la procesul de identificare a lucrurilor ascunse ș.a. Practica demonstrează că, în procesul de efectuare a ex-

pertizelor criminalistice, deseori se soluționează sarcini de stabilire a apartenenței de grup. Este suficient să amintim despre stabilirea tipului instrumentului de spargere, sistemului de armă, mărcii de automobil ș.a.” [6, p. 13].

Acest subiect este abordat și în lucrările altor oameni de știință. Apare astfel întrebarea privind existența unui gen individual de expertiză criminalistică – ”neidentificatoare”, care se deosebesc de expertiza de identificare prin conținutul și scopul examinărilor. ”Toate celelalte expertize criminalistice, prin intermediul cărora chestiunile de identitate nu se soluționează, ci se stabilesc, ca, spre exemplu, existența unor falsuri în acte, stabilirea distanței și direcției focului de armă, locul din care a fost efectuată spargerea barierei, se stabilește starea mecanismului lacătului spart și altele de acest gen prezintă probleme neidentificatoare” [7, p. 42].

Reieșind din aceasta, apar elaborări care conțin poziții teoretice și metodice distincte privind anumite genuri de expertiză criminalistică, cu scopul de a interpreta, generaliza, de a forma baza teoretică a acestor noi direcții de cercetare în practica de expertiză. Spre deosebire de cele de identificare, acestea sînt denumite neidentificatoare. Criminaliștii utilizau pe larg această terminologie, încercînd totodată să definească acest concept. Unii autori considerau că expertiza criminalistică soluționează probleme ce țin fie de identitate, fie de existența unui fapt concret. Apare ideea de ”expertiză a faptului”. N. A. Novosiolova, considerînd că expertiza dată stabilește circumstanțele cazului, propune denumirea de ”expertiză circumstanțială” [8, p. 11].

Rezultatul acestor studii a fost publicarea lucrării lui I.P. Sedîh-Bondarenko ”Expertiza criminalistică neidentificatoare”, unde autorul a formulat definiția expertizei criminalistice neidentificatoare, a clasificat tipurile de experti-

ză, în funcție de scopul sarcinilor formulate, a propus metodica de cercetare a obiectelor expertizei criminalistice neidentificatoare. Autorul remarcă că „o astfel de clasificare permite a dezvălui conținutul expertizei de neidentificare prin prisma unor sarcini concrete, care formează obiectul fiecărui tip de expertiză. De asemenea, trebuie menționat faptul că diversele tipuri de expertiză criminalistică neidentificatoare sînt strîns legate între ele” [8, p. 1]. El evidențiază următoarele tipuri:

- stabilirea stării reale;
- stabilirea posibilității efectuării măsurilor operative;
- stabilirea circumstanțelor acțiunilor săvîrșite;
- stabilirea apartenenței de grup;
- detectarea urmelor, textelor invizibile sau slab vizibile, semnelor reliefate distruse și conținuturilor codificate [8, p.11-17].

În căutarea unui specific comun al cercetărilor neidentificatoare, criminaliștii au ajuns la conceptul de **diagnostic criminalistic**. Termenul dat a fost introdus în criminalistică în 1972 de către V.A. Snetkov, care considera diagnosticul ca ”doctrină despre legitățile de recunoaștere a obiectelor criminalistice după caracteristicile acestora”. De fapt, atunci s-a propus înlocuirea termenului de „neidentificare” cu termenul ”diagnosticare” [9, p. 103].

Diagnosticul este pe larg utilizat în activitatea practică și cea științifică. Cel mai mult acesta s-a dezvoltat în domeniul medicinei. Mult timp conceptul de diagnostic era legat anume de medicină, prin recunoașterea bolilor în baza simptomelor [10]. Totuși, diagnosticul se răspîndește în știință și tehnică (diagnosticul tehnic, botanic, psihologic). Și aceasta nu este întâmplător, deoarece procesul de cunoaștere de diagnostic asigură o cercetare orientată a unui fenomen necunoscut, ordonează diverse metode și mijloace într-un

sistem logic, armonios. Procesul diagnosticator constă în stabilirea esenței unui anumit fenomen luat în examinare după caracteristicile acestuia, prin catalogarea lui la anumite clase, tipuri, genuri sau grupuri, stabilite de știință, sau prin intermediul practicii etc.

Ideea folosirii diagnosticului în criminalistică nu este una nouă. După cum menționează V.A. Snetkov, încă E. Locard a folosit metoda diagnosticării în stabilirea vârstei și sexului persoanei după amprente digitale [11], unii criminaliști abordau cercetarea tehnică a documentelor ca diagnostic tehnico-criminalistic. În publicațiile criminaliștilor sovietici, de asemenea, se studiau metodele de diagnostic al personalității în procesul penal și specificul aplicării acestuia în criminalistică, se studiau problemele generale ale expertizei de diagnostic criminalistic și soluțiile de diagnostic ale sarcinilor de expertiză [12], precum și chestiunile de interpretare și perfecționare a diverselor metodici de diagnostic al anumitor genuri de expertiză criminalistică (traseologice, a armelor albe, a substanțelor și materialelor etc.) [10]. Totuși, multe întrebări legate de utilizarea diagnosticului în expertiza criminalistică nu au fost în mod deplin dezvoltate, există mai multe controverse. Nu a fost stabilit locul diagnosticului printre alte tipuri de activitate de cunoaștere, folosite în expertiza criminalistică.

Aplicarea diagnosticului ca activitate de cunoaștere a oferit oportunitatea de a încerca, de pe pozițiile particularităților sale, abordarea cercetărilor neidentificatoare și stabilirea unei metodologii generale de soluționare a sarcinilor de diagnostic.

În legătură cu cele enunțate, se poate presupune că paralel cu teoria particulară a identificării în criminalistică, trebuie să existe și o teorie particulară a diagnosticului, care luată împreună să devină părți

componente ale teoriei generale de cercetare a obiectelor criminalistice. O astfel de presupunere, într-o anumită măsură, explică ușurința cu care V.A. Snetkov a reușit să introducă unele noțiuni și termeni în diagnostic prin analogie cu conceptele și termenii din cadrul teoriei de identificare criminalistică.

De asemenea, nu este încă definită corelația dintre categoriile sarcinilor de expertiză ale acestor direcții. La clasificările existente ale sarcinilor de expertiză în identificatoare și neidentificatoare se mai adaugă și alte variante noi, dar pentru a accepta sau a respinge conceptele propuse de cercetătorii-criminaliști este necesar a analiza clasificările făcute anterior.

Existența expertizelor identificatoare este recunoscută de toți cercetătorii. Contradicții apar în ceea ce ține de clasificarea sarcinilor expertizelor identificatoare și de diagnosticare.

Savantul rus A.I. Rudnicenko propune diferențierea sarcinilor de expertiză în baza deosebirilor ce țin de structura proceselor de soluționare a acestora. Punînd la bază acest criteriu, autorul divizează sarcinile în patru categorii:

1. Sarcini de identificare;
2. Sarcini de diagnostic clasificator;
3. Examinări de diagnosticare a stării obiectului;
4. Sarcini atributive (suplimentare).

În *sarcinile de diagnostic de clasificare*, cercetătorul încadrează sarcinile de stabilire a apartenenței de grup a obiectelor după caracteristicile constructive și morfologice; după reflectările suprafeței și formei acestora; după componența și compoziția interioară. Tot aici autorul încadrează sarcinile de stabilire a corespunderii caracteristicilor fenomenului studiat anumitor reguli, condiții normative sau reguli stabilite în prealabil (sarcinile de stabilire a modului de producere/fabricare).

Din rîndul *sarcinilor de diagnostic al stării obiectului* fac parte următoarele sarcini:

- Stabilirea caracteristicilor spațiale;
- Determinarea caracteristicilor temporale;
- Identificarea aspectului inițial sau a stării tehnice a obiectelor modificate, inclusiv și ca urmare a activităților infracționale;
- Stabilirea faptului, cauzelor și condiției de modificare a însușirilor obiectului;
- Determinarea caracterului și mecanismului distrugerii obiectului;
- Stabilirea destinației obiectului.

În grupul de sarcini atributive, A.I. Rudnicenko propune să fie incluse sarcinile de stabilire a însușirilor concrete, a parametrilor tehnici și a altor caracteristici ale obiectelor dintr-un anumit grup (spre exemplu, stabilirea calibrului glonțului trimis pentru expertizare) [13, p. 97-102].

Un alt cercetător rus, N.S. Romanov, notează alte elemente de diferențiere a sarcinilor de diagnostic de expertiză, dar care în mare măsură se reduc la modificări terminologice, autorul propunînd de a numi examinarea pentru stabilirea naturii obiectului analizat sau pentru stabilirea stării acestuia ca *diagnostic substanțologic*. În continuare autorul evidențiază diagnosticarea reconstructivă, restaurativă, diagnosticul expertual-cauzal, diagnosticul cronologic.

Analizînd relația dintre examinările de identificare și diagnosticare, autorul concluzionează că există două tipuri de diagnosticare în cadrul expertizei judiciare: de identificare și de neidentificare. ”Expertiza tehnico-criminalistică a documentelor ca metodă de cercetare poate avea în esență atît cercetarea de identificare (stabilirea apartenenței de grup sau identității individuale), cît și sarcina de neidentificare (experimentarea, reconstrucția, restaurarea)” [14, p. 8-15].

V.F. Orlova și A.R. Șleahov își condiționează poziția lor privitor la sistematizarea sarcinilor expertizei criminalistice prin scopul cercetărilor de expertiză. Autorii evidențiază patru grupuri de sarcini:

1. de identificare – stabilirea identității concret-individuale a obiectului sau apropierea de acesta;
2. de clasificare – încadrarea obiectului într-un anumit grup de clasificare;
3. de diagnostic – stabilirea (reconstituirea) unor evenimente particulare elementare;
4. situologice – stabilirea (reconstruirea) evenimentelor particulare sau principale.

Diferența dintre sarcinile situologice și cele de diagnostic este privită de autori în funcție de gradul generalității situațiilor stabilite cu ajutorul acestora. Dacă sarcinile de diagnostic în calitate de obiect presupun un eveniment particular, atunci sarcinile situologice au ca obiect sistemul unor astfel de evenimente care reflectă dinamica evenimentului particular (dar de un nivel mai general decît cel care are loc în cercetările de diagnostic) sau principal. Specificul sarcinilor situologice este caracterul integrațional al procesului de cercetare [15].

O mare atenție problemelor diagnosticului în expertiza criminalistică a fost acordată în lucrările lui I.G. Koruhov. Analizînd minuțios și generalizînd materialul teoretic și practic divers, autorul a încercat să stabilească: locul diagnosticului în expertiza criminalistică, obiectul general și obiectul special, sarcinile cercetării de diagnostic, metodologia diagnosticului criminalistic; evidențierea direcțiilor principale de dezvoltare a acestei teorii [16, p. 57-58].

I.G. Koruhov evidențiază trei grupe de sarcini:

1. *de identificare*: stabilirea identității individuale, inclusiv a unui întreg după părți; stabilirea apartenenței de grup a obiectului la o clasă, gen după semne libere;

stabilirea apartenenței de grup a reflectărilor din diverse clase, tipuri;

2. *de clasificare* – stabilirea apartenenței de grup la o clasă-standard comun cunoscută;

3. *de diagnostic*: corespunderea obiectului anumitor caracteristici; determinarea stării reale a obiectului; stabilirea stării inițiale a obiectului; determinarea cauzelor și condițiilor schimbării; stabilirea existenței urmei; determinarea utilității urmei pentru identificare; determinarea stării reale a obiectului în momentul reflectării lui; stabilirea posibilității de a judeca despre mecanism și circumstanțe în baza rezultatelor acțiunii; identificarea unor fragmente separate ale evenimentului; determinarea dinamicii evenimentului; determinarea locului și timpului evenimentului; stabilirea legăturilor cauzale; determinarea posibilelor consecințe ale acțiunilor săvîrșite; stabilirea motivului consecințelor parvenite; determinarea posibilității săvîrșirii anumitor acțiuni în anumite condiții; stabilirea corespunderii/necorespunderii acțiunilor anumitor reguli speciale.

Exemplele expuse mai sus nu sînt unice, dar din marea diversitate de păreri acestea, în opinia noastră, sînt multilaterale și reflectă pe deplin viziunea generală asupra problemei în discuție.

Astfel, toți autorii, fără excepție, recunosc existența expertizei de identificare. Însă nu toți au aceeași poziție privind includerea în componența expertizei de identificare a cercetărilor privind stabilirea apartenenței de grup.

Conceptul de stabilire a apartenenței de grup se interpretează în domeniul criminalisticii foarte pe larg: ca gen sau stadiu de cercetare identificatoare, precum și ca tip de cercetare de diagnostic și de clasificare. Aceasta, probabil, se întîmplă din cauza interpretării greșite a esenței conceptului dat, înlocuirii noțiunii de *asemănare cu raționamentul identității*, pe cînd concep-

tul de identitate în criminalistică, în expertiză și probațiunea judiciară are nevoie de o abordare univocă și clară. În criminalistică este inadmisibilă definiția dublă a identității.

Mulți dintre criminaliști consideră necesar a se dezice de termenul de *identitate generică* în favoarea termenului "apartenență de grup". N.V. Terziev susține: "În cadrul identificării se stabilește că este același obiect unitar (...) În timpul determinării apartenenței de grup se constată doar că obiectul studiat aparține la o clasă cunoscută, este același după genul sau tipul său" [6, p. 4]. A.I. Vinberg menționează: "Identitatea unui obiect semnifică, în primul rând, individualitatea acestuia, originalitatea, deosebirea sa de alte obiecte, inclusiv de obiectele similare" [17, p. 78]. R.S. Belkin definește identificarea ca "proces de stabilire a identității unui anumit obiect individual" [18, p. 107]. În legătură cu aceasta, R.A. Kentler notează, pe bună dreptate, că "formularea problemei privind identificarea de grup creează o imagine greșită despre posibilitatea existenței obiectelor care posedă doar proprietăți generale (de grup). Însă în natură nu există astfel de obiecte" [19, p. 99].

Activitatea practică demonstrează că prin noțiunea "asemeni" deseori se subînțelege "același", însă abordarea diferită a concluziei privind apartenența obiectului examinat la genul, grupul corespunzător aproape că se exclude. "Asemănarea se poate manifesta mai mult sau mai puțin, pe când identitatea nu are grade", menționează Terziev N.V. [6, p. 3].

Deci, ideea identificării constă anume în stabilirea identității unui obiect concret. De aceea, clasificarea sarcinilor de stabilire a apartenenței de grup ca fiind de identificare, după părerea noastră, pare a fi greșită, deoarece acest fapt duce la o evaluare eronată a relațiilor dintre lucruri, manifestarea și starea acestora. Toate cele menționate țin

de identificarea criminalistică, care trebuie să fie diferențiată de identificarea, spre exemplu, în chimie sau biologie.

Referitor la problema sarcinilor de clasificare, de asemenea nu există o părere unică. Mai întâi de toate este necesar să stabilim termenul. Ce se subînțelege prin *clasificare*?

„Dicționarul explicativ al limbii române” conține următoarea definiție: a împărți sistematic, a repartiza pe clase sau într-o anumită ordine [20]. Deci clasificarea este o activitate specifică și destul de dificilă, în procesul căreia se formează un complex de semne importante, caracteristice pentru un grup de obiecte. Scopul cercetărilor de identificare este delimitarea semnelor de clasificare care sînt rezultatul generalizării științifice a cercetărilor unui anumit grup de obiecte, care servesc pentru diferențierea totalității obiectelor studiate și elaborarea în baza lor a atlaselor, cataloagelor, colecțiilor ș.a. Totuși, aceste sarcini nu sînt incluse în grupul de sarcini soluționate de experți în timpul efectuării expertizei criminalistice. Încadrarea obiectului într-un anumit grup nu înseamnă clasificare – aceasta este sarcina tipică de recunoaștere, diferențiere a imaginilor, adică diagnosticul – determinarea esenței obiectului, locului acestuia într-o anumită mulțime, cu utilizarea unor clasificări elaborate mai devreme, adică stabilirea apartenenței la ceva cunoscut, inclusiv la clasa-standard.

Trebuie acceptată părerea lui A.I. Rudnickenko, care de asemenea include aceste sarcini în rîndul celor de diagnostic [13, p. 100]. În ceea ce ține de delimitarea unor anumite tipuri de sarcini – atributive, atunci sarcinile de stabilire a proprietăților concrete, a parametrilor tehnologici și altor caracteristici ale obiectului (fenomenului) la un anumit gen, grup nu sînt altceva decît sarcini de stabilire a apartenenței de grup, adică sarcini de

diagnostic, ceea ce și se confirmă prin exemplul dat de autor.

În acest context, este slab justificată, după părerea noastră, delimitarea în grupuri separate a sarcinilor situologice [103, p.78], propusă de V.F. Orlova și A.R. Șleahov [15, p.78], deoarece, în primul rînd, sarcinile de diagnostic și cele situologice nu se pot delimita după scopul de cercetare. Caracterul integrațional nu poate servi drept temei suficient pentru o astfel de delimitare. În al doilea rînd, sarcina expertizei nu poate, după cum se pare, să se modifice (calitativ) datorită numărului de evenimente particulare care se cercetează de expert. Cu toate că o astfel de delimitare se poate folosi la clasificarea expertizelor criminalistice după obiectul cercetării.

În procesul investigației și audierii judiciare este important a determina nu doar cine a comis infracțiunea, cine sau ce a fost obiectul atentatului, ce a servit drept unealtă de comitere a infracțiunii și unde a fost comisă aceasta, dar și cum, în ce mod, cînd și în ce circumstanțe a fost ea săvîrșită. În legătură cu necesitatea determinării obiectului, ca substrat material de reflectare a situației materiale a evenimentului, apare necesitatea cercetărilor de identificare, care ocupă locul principal în teoria și practica expertizei criminalistice.

Diagnosticul criminalistic abordează obiectul de examinare sub alt aspect. La soluționarea sarcinilor de diagnostic se stabilește: natura obiectului studiat; starea obiectului studiat (stabilirea stării reale; stabilirea stării inițiale; stabilirea stării viitoare – prognoza).

Rezolvarea sarcinilor indicate este de neînchipuit fără stabilirea cauzelor anumitor evenimente particulare studiate, a mecanismului de acționare a unui obiect asupra altuia și interacțiunii dintre acestea, localizării în spațiu a obiectelor, timpului de desfășurare a evenimentelor particulare ș.a.

În procesul diagnosticării criminalistice se stabilește nu evenimentul particular care a avut loc în general, ci un anumit eveniment particular, care ține de elementele infracțiunii investigate. Astfel, spre deosebire de cele de identificare, la rezolvarea sarcinilor de diagnostic se studiază proprietățile obiectului ca o capacitate de reacționare într-un anumit mod la anumite grupuri de factori și cauze concrete. Aceste proprietăți ale obiectelor se reflectă, în procesul și rezultatul infracțiunii comise, în alte obiecte ale mediului în care s-a comis infracțiunea.

Obiectele identificării și diagnosticării se pot suprapune într-un obiect material, iar sarcinile de identificare și diagnostic, fiind de sine stătătoare, pot fi rezolvate printr-o singură procedură de cercetare. Într-un șir de cazuri, sarcinile de diagnostic se rezolvă în rezultatul desfășurării cercetărilor de identificare (spre exemplu, timpul întocmirii documentului poate fi stabilit după gradul de uzură a formei tipărite); la rîndul lor, sarcinile de diagnostic deseori se rezolvă în cadrul cercetării de identificare (deseori înaintea identificării dispozitivului de scris are loc stabilirea componenței vopselei).

Astfel, analizînd toate sarcinile expertizei judiciare ca sarcini de recunoaștere a imaginilor, obținem o metodologie unică de rezolvare a acestora. Ultimul lucru fiind foarte important în lumina computerizării activității de expertiză, deoarece sarcinile de recunoaștere a imaginilor se sprijină pe un aparat matematic bine dezvoltat.

Referințe bibliografice

1. Белкин Р.С. *Ленинская теория отражения и методологические проблемы советской криминалистики*. Москва: ВШ МВД СССР, 1970, 216 с.
2. Миньковский Г.М., Яблоков Н.П. *Рецензия на учебник „Криминалистика”*. В журнале: Социалистическая законность, Москва, 1951, № 7, с. 81-87.
3. Колдин В.Я. *Идентификация и ее роль в установлении истины по уголовным делам*. Москва: МГУ, 1969, 150 с.
4. Митричев В.С. *Криминалистическая идентификация целого по частям*. В журнале: Теория и практика идентификации целого по частям. Москва: ВНИИСЭ, 1976, вып. 24, с. 3-111.
5. Селиванов Н.А. *Советская криминалистика: система понятий*. Москва: Юридическая литература, 1982, 152 с.
6. Терзиев Н.В. *Идентификация и определение родовой принадлежности*: Лекции по криминалистике. Москва: ВЮЗИ, 1961, 38 с.
7. Самойлов Г.А. *Теоретические основы криминалистической идентификации и установления групповой принадлежности*. В журнале: Криминалистическая экспертиза. Москва: ВШ МООП РСФСР, 1966, Вып. 1, с. 29-51.
8. Новоселова Н.А. *О неидентификационных исследованиях в криминалистике*. В журнале: Вопросы судебной экспертизы. Баку: АНИИСЭ, 1969, № 10, с. 11.
9. Снетков В.А. *Проблемы криминалистической диагностики*. Москва: ВНИИ МВД СССР, 1972, № 23, с. 103-107.
10. Снетков В.А. *Экспертная криминалистическая диагностика*. В журнале: Диагностика при производстве криминалистических экспертиз. Москва: ВНИИ МВД СССР, 1984, с. 3-12.
11. Локар Э. *Руководство по криминалистике*. Москва: Юридическое издательство, 1941, с. 543.
12. Винберг А.И. *Идентификационная, диагностическая и ситуационная криминалистическая экспертиза*. В журнале: Советское государство и право. Москва, 1978, № 9, с. 71-75.
13. Рудниченко А.И. *Классификация и структура решения диагностических задач, их место в системе задач судебной экспертизы*. В журнале: Теоретические вопросы судебной экспертизы. Москва: ВНИИСЭ, 1981, вып. 48, с. 93-105.
14. Романов Н.С. *Диагностика как метод и задача судебно-экспертного исследования*. В журнале: Криминалистика и судебная экспертиза. Киев, 1985, вып. 31, с. 8-15.
15. Орлова В.Ф., Шляхов А.Р. *Принципы классификации задач криминалистической экспертизы*. В журнале: Актуальные проблемы теории судебной экспертизы. Москва: ВНИИСЭ, 1984, с. 49-67.
16. Корухов Ю.Г. *Соотношение категорий экспертных задач: идентификационных, диагностических, классификационных*. В журнале: Актуальные проблемы теории судебной экспертизы. Москва: ВНИИСЭ, 1984, с. 92-112.
17. Винберг А.И. *Введение в курс советской криминалистики*. Москва: ВШ МВД СССР, 1962, с. 96.
18. Белкин Р.С. *Курс криминалистики: Учеб. пособие для вузов*. 3-е изд., дополненное. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001, с. 837.
19. Кентлер Р.А. *Значение криминалистической идентификации для следственной и судебной практики*. В журнале: Вопросы криминалистики и судебной экспертизы. Душанбе, 1962, с. 121-129.
20. *Dicționarul explicativ al limbii române*. Ediția a II-a. București: Univers enciclopedic, 1998, p. 1189.